

Piroska Katalin; Piroska István

ARADI SZÍNLAPOK

(1806–1948) III. kötet

Az adatbázisról

Az adatgyűjtés során 8578 színlapot tekintettünk meg, ezek közül az Arad Megyei Múzeum (hivatalos nevén Aradi Múzeum Komplexum) színháztörténeti gyűjteményében 2787-et, ezek digitalizált formában is megtalálhatóak, az Országos Széchényi Könyvtár Színháztörténeti és Zenemű Tárának színlaptárában 5791-et, ezek papír alapúak, csak a német nyelvűek vannak digitalizálva).

Az összegyűjtött anyagot adatbázisban összesítettük (amely jelöli azt is, hogy melyek a közös színlapok a két gyűjteményben), ebben feltüntettük az előadás dátumát (arab számokkal, egybe írva év, hónap, nap), a színdarab címét, műfaját, lelőhelyét. Az eligazodás megkönnyítésének az érdekében a színlapokat műfaj szerint csoportosítottuk, és ezen belül időrendben. A műfaj meghatározása a színlapon gyakran eltér az eredeti megnevezéstől, ezeknek nem nyitottunk külön rubrikát, a besorolás az eredeti műfajmegjelölés alapján történt (például a *János vitéz* hol énekes rege, hol daljáték, *A peleskei nótárius* hol népszínmű, hol bohózat. Ezekhez hasonlóan még számos példát lehetne felsorolni).

Mivel a rendszerezés alapja az előadás időpontja, ha egy nap két előadás volt, előfordul, hogy ezek egy rubrikába kerültek, ilyenkor a besorolás az „értékesebb” műfaj alapján történt (például, ha délután bohózat volt, este meg opera, akkor az operához soroltuk.) Műfaji megjelölés alapján a következő csoportosítást alakítottuk ki:

1. dráma; drámai költemény.

2. tragédia; szomorújáték.

3. opera; dalmű; zenedráma.

4. operett; daljáték.

5. színmű; színjáték; tündérajáték.

6. vígjáték; bohózat; komédia; tréfa.

7. rege; tündérrege; néprege.

8. népszínmű.

9. Egyéb (minden, ami kimaradt) életrajz; vitézi játék; vidéki (falusi) történet; tudományos előadás; tündéri mese; tánc; népdal; történelmi életkép; énekes játék; fantázia; hangverseny; jellem rajz; kabaré; mozi-szkeccs.

10. színházi jelentés

11. Egybeszerkesztve az adatbázis

A táblázatban a művek címei általában magyarul és románul szerepelnek, a német előadások esetén pedig természetesen németül is. A sorban a legelső azon nyelven van, amelyen előadták. Az Aradi Múzeum esetében megadtuk a színlap leltári számát is. pld. MJ130.

Fordításkor a közismert darabok esetén igyekeztünk azt a címet megadni, amelyen az illető nyelven játszották (például Kálmán Imre Tatarjárás című operettjének román címe Manevra de toamnă (Őszi hadgyakorlat), egyébként rendszerint tükörfordítást alkalmaztunk. Előfordul az is, hogy az évek során egy adott színdarab más cím alatt is futott, ez esetben azon a címen hagytuk, ahogyan éppen akkor játszották, hiszen a munkánk célja nem a repertórium összeállítása volt, hanem a színlap adatbázis elkészítése. Ha azonban a színlapon a dátum volt elírva, a táblázatban a helyes dátumon tüntettük fel.

Rövidítések jegyzéke:

alleg.	allegória	alegorie
boh.	bohózat	farsă (bazaconie)
dalj.	daljáték	operă
dísz. ea.	díszelőadás	spectacol de gală
drá.	dráma	dramă
du. ea.	délutáni előadás	spectacol de după amiază
ea.	előadás	spectacol
egyv.	egyveleg	potpourri
életk.	életkép	imagine de viață (tablou de genre)
év. ny.	évadnyitás	deschiderea sezonului
falusi. tört.	falusi történet	poveste sătească (poveste țărănească)
fv.	felvonás	act
j.j.	jutalom játék	joc de recompense (reprezentatie în beneficiul cuiva)
kin.szkcscs	kinemaszkecs	schiță cinema
költ.	költemény	poem
mesej.	mesejáték	piesă de basm (piesă pentru copii)
mon.	monolog	monolog
ném.j.	némajáték	piesă mută (pantomimă)
népsz.m.	népszínmű	piesă populară (dramă populară)
o.	opera	operă
op.	operett	operetă
reg.	rege	legendă
sz. jel.	színházi jelentés	anunț teatral
szm.	színmű	piesă de teatru
szom. j.	szomorú játék	piesă tristă (tragedie)
tra.	tragédia	tragedie
tréfa	tréfa	glumă (farsă)
ve.j.	vendégszereplő	joc invitat(reprezentatie invitata)
ve.sz.	vendégszereplő	actor invitat (oaspete)
vj.	vígjáték	comedie